

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

Departament de Teoria i Història de l'Educació

Universitat de Barcelona

Programa de Doctorat "Activitat Física i Esport"

Bienni 2001-2003

**ESPORT, INTERVENCIÓ EDUCATIVA
I EXCLUSIÓ SOCIAL.
UN ESTUDI DE CASOS.**

Per optar al títol de:
Doctora per la Universitat de Barcelona.

Tesi doctoral presentada per Cati Gómez Lecumberri.

Direcció: Dra. Núria Puig Barata i

Dr. Gaspar Maza Gutiérrez.

2009

**CAPÍTOL 10.-
BIBLIOGRAFIA GENERAL**

CAPÍTOL 10.- BIBLIOGRAFIA GENERAL

- Alonso, L., (1998): *La mirada cualitativa en Sociología*. Madrid, Fundamentos.
- Alvira, F., (1990): “Técnicas de investigación”, a S. Giner y L. Moreno (comp.): *Sociología en España*, Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, pp.331-336.
- Anzola, M., (2001): La exclusión social ¿Condición o circunstancia?, a *Educere Artículos arbitrados*, 14, pp.153-159.
- Baert, P., (2001): *La teoría social en el siglo XX*, Madrid: Alianza Editorial.
- Bakker, F., H. Whiting, H. Van der Brug, (1993): *Psicología del deporte. Conceptos y aplicaciones*. Madrid, Morata. Consejo Superior de Deportes.
- Bantulà, J., N. Bosom, M. Carranza, J. Monés, (1997): *Passat i present de l'educació física a Barcelona*. Barcelona, Ajuntament de Barcelona.
- Bargach, A., (2003): Emigrants: paradoxes de la integració, a *Revista Masala*, 14, p.12.
- Baron, R., D. Byrne, (2005): *Psicología social*. Madrid, Pearson Educación.
- Bataller, V., (1991): Activitats a la naturalesa. Aspectes físico-psicològics en una supervivència, a *Apunts Educació física i Esports*, 25, pp. 87-92.
- Battestini, R., F. Moreno, (1992): *L'esport en col·lectius en dificultats socials*. Barcelona, Difusora Europea.
- Behnke, U., H. Roth, (2002): Immigració i escola: experiències d'integració a Hamburg, a *Apunts Educació física i Esports*, 68, pp.50-56.
- Berger P., T. Luckmann, (2003): *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires, Amorrortu.
- Blumer, H., (1982): *El interaccionismo simbólico: perspectiva y método*. Barcelona, Hora.

- Bohigas, O., (1999): La funció educativa dels espais urbans, a *Per una ciutat compromesa amb l'educació*, 2, pp.400-411.
- Bourdieu, P., (1999): *Contrafocs. Reflexions útils per resistir a la invasió neoliberal*. Barcelona, Edicions 62.
- Bourdieu, P., J. Passeron, (2001): *La reproducció. Elementos para una teoría del sistema de enseñanza*. Barcelona, Proa.
- Brohm, J.M., (1982): Sociología política del deporte, a VVAA. (1978), *Deporte, cultura y represión*. Barcelona, Gustavo Gili.
- Canto, J.M., (2002): El grup: estructura, processos i relacions grupals, a *Psicologia del grups i els moviments socials*. Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.
- Capdevila, Ll., (1994): Habilitats psicològiques bàsiques, a *XI Jornades de psicologia de l'activitat física i de l'esport*. Barcelona, INEFC.
- Carballeda, A., (2002): *La intervenció en lo social. Exclusión e integració en los nuevos escenarios sociales*. Barcelona, Paidós.
- Carbonell, F., (2000): *Educació i immigració. Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social*. Barcelona, Mediterrània.
- Cardús, S., (2005): *El desconcert de l'educació. Les claus per entendre el paper de la família, l'escola, els valors, els adolescents, la televisió,... i la incertesa del futur*. Barcelona, La Campana.
- Casassa, J.M., (1998): Esport i salut en edat escolar, a *Congrés de l'educació física i l'esport en edat escolar a la ciutat de Barcelona*. Barcelona, Projecte Educatiu de Ciutat.
- Casimiro, A., Piéron, M., (2001): La incidència de la pràctica físicoesportiva dels pares cap als seus fills durant la infància i l'adolescència, a *Apunts Educació física i Esports*, 65, pp.100-104.
- Castellví, P., (1994): *Teories i models. Introducció a la psicologia evolutiva i educativa*. Barcelona, Biblioteca Universitària, Enciclopèdia Catalana.
- Castillo, J., (2006): Valores sociales del deporte en un ámbito penitenciario, a *VIII Congreso AEISAD, Culturas deportivas y valores sociales*. Barcelona, Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna, p.121-130

- Chalmers, A., (1994): *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?*. Madrid, Siglo XXI de España.
- Colom, A., J.Ll. Bernabeu, E. Domínguez, J. Sarramona, (2007): *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona, Ariel.
- Comas, C., S. Álvaro, (2003): Joves o com atrevir-se a ser adult, a *Revista Nova Ciutat Vella*, 19.
- Coombs, P., (1993): *La crisis mundial en la educación. Perspectivas actuales*. Madrid, Santillana.
- Corsí, J., G. Peyrú, (2003): *Violencias sociales*. Barcelona, Ariel.
- Cyrulink, B., (2005): *Los patitos feos. La resiliencia: una infancia infeliz no determina la vida*. Barcelona, Gedisa.
- Darder, P., i E. Bach, (2004): *Des-educat'. Una proposta per viure i conviure millor*. Barcelona, Edicions 62.
- De Léséléuc, E., (2000): Usages de la violence symbolique et appropriation territoriale dans les pratiques physiques. L'exemple de l'escalade à Claret, a *STAPS*, 51, pp.81-91.
- Delors, J., (1996): *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona, Unesco.
- Domínguez, F., (1998): L'oferta dels clubs i de les federacions esportives per la població en edat escolar, a *Congrés de l'educació física i l'esport en edat escolar a la ciutat de Barcelona*. Barcelona, Projecte Educatiu de Ciutat.
- Dunning, E., (2003): *El fenómeno deportivo. Estudios sociológicos en torno al deporte, la violencia y la civilización*. Barcelona, Paidotribo.
- Elias Juncosa, J., (1916): Pedagogía sportiva (I), a *Quaderns d'Estudi*, any II, vol.1, 1, pp.41-47.
- Elias, N., E. Dunning, (1992): *Deporte y ocio en el proceso de la civilización*. Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- Escartí, A., C. Pascual, M. Gutiérrez, (2005): *Responsabilidad personal y social a través de la educación física y el deporte*. Barcelona, Graó.
- Feixa, C., (1995): L'aventura imaginària. Una visió antropològica de les activitats físiques d'aventura a la natura, a *Apunts Educació física i Esports*, 41, pp.36-43.
- Fermoso, P., (1994): *Pedagogía social. Fundamentación científica*. Barcelona, Herder.

- Foer, F., (2004): *El mundo en un balón. Cómo entender la globalización a través del fútbol*. Barcelona, Debate.
- Fontan, P., (1995): *Educación i orientar per al futur. Bases per a una pedagogia prospectiva*. Barcelona, Biblioteca Universitària/Proa.
- Fullat, O., (1989): *Ética y moral. Politeia*. Barcelona, Vicens-Vives.
- Fullat, O., (2000): *Filosofía de la educación*. Madrid, Síntesis.
- Gallifa, J., (1990): *Models cognitius d'aprenentatge. Síntesi conceptual de les teories de Piaget, Vigotski, Bruner, Ausubel, Sternberg i Feuerstein*. Mojà, Raima.
- García Ferrando, M., N. Puig, F. Lagardera, (coord) (2002): *Sociología del deporte*. Madrid, Alianza Editorial.
- García Ferrando, M., J. Ibáñez, F. Alvira, (coord) (1998): *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza Editorial.
- Gardner, H., (1998): *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona, Paidós.
- (2004): *La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas. Lo que todos los estudiantes deberían comprender*. Barcelona, Paidós.
- Giddens, A., (1992): *Sociología*. Madrid, Alianza Editorial.
- Gil, F., (2002): *La exclusión social*. Barcelona, Ariel.
- Giménez, C., (2003): *¿Qué es la inmigración? ¿Problema u oportunidad?, ¿Cómo lograr la integración de los inmigrantes?, ¿Multiculturalismo o interculturalidad?*. Barcelona, RBA Integral.
- Goldstein, A., (1980): *Habilidades sociales y autocontrol en la adolescencia*. Barcelona, Martínez Roca.
- Goleman, D., (1997): *Inteligencia emocional*. Barcelona, Kairós.
- González-Ágapito, J., (1992): *L'escola nova catalana, 1900-1939. Objectius, constants i problemàtica*. Vic, Eumo.
- Gutiérrez, M., (2003): *Manual sobre valores en la educación física y el deporte*. Barcelona, Paidós.
- Heinemann, K., (2001): *Els valors de l'esport. Una perspectiva sociològica, a Apunts Educació física i Esports*, 64, pp.17-25.

- (2002): Esport per a immigrants: instrument d'integració?, a *Apunts Educació física i Esports*, 68, pp.24-35.
- (2003): *Introducción a la metodología de la investigación empírica. En las ciencias del deporte*. Barcelona, Paidotribo.
- Jiménez, M., (1995): *Psicopatología infantil*. Màlaga, Aljibe.
- Jolonch, A., (2002): *Educació i infància en risc. Acció i reflexió en l'àmbit social*. Barcelona, Pòrtic.
- Karsz, S., (2004): *La exclusión: bordeando sus fronteras. Definiciones y matices*. Barcelona, Gedisa, Biblioteca de educación.
- Koertge, N., (1994): *Curs de filosofia de la ciència*. Barcelona, L'esperver llegir.
- Koyré, A., (1994): *Pensar la ciencia*. Barcelona, Paidós.
- Kuhn, T., (1990): *La estructura de las revoluciones científicas*. Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- Leal, J., (1998): *El malestar social i l'educació*. Lleida, Àgora.
- López, L., (1986): *La Constitución Española*. Madrid, Tecnos.
- Marcellini, A., N. Lefèvre, E. De Léséleuc, G. Bui-Xuan, (2000): D'une minorité à l'autre. Pratique sportive, visibilité et intégration sociale des groupes stigmatisés, a *Loisir & société/ Society and leisure*, 23, pp.251-272.
- Marinho, A., H. Turini, (2001): L'escalada i les activitats d'aventura: fent realitats somnis lúcids i lúdics, a *Apunts Educació física i Esports*, 65, pp.105-110.
- Mascarell, F., (1999): Identitat cultural i educació, a *Per una ciutat compromesa amb l'educació*. Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, 1, pp.93-102.
- Masllorens, A., (1991): *El quart món*. Barcelona, Biblioteca cultural Barcanova.
- Maza, G., (1999): *Producción, reproducción y cambios en la marginación urbana. La juventud del barrio del Raval de Barcelona 1986-1998*. Tesis doctoral, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
- (2000): Metáforas de deporte y educación social, a *I Jornades de treball i debat, L'educadora i l'educador social en l'atenció primària*, Universitat de Barcelona, CEESC.
- (2001): Valores del deporte desde el ámbito de la educación social, a *Revista Tándem*, 2, pp.63-72.

- (2002): L'esport i el seu paper en els mecanismes de reproducció social de la població immigrada estrangera, a *Apunts Educació física i Esports*, 68, pp. 58-66.
- (2004): El capital social del deporte, a T. Lleixa i S. Soler (coord.), *Actividad física y deporte en las sociedades multiculturales. ¿Inclusión o segregación?*, Universitat de Barcelona, ICE-Horsori.
- Medina, X., (2002): Esport, integració i interculturalitat, a *Apunts Educació física i Esports*, 68, pp.18-23.
- Mehler, J., Dupoux, E., (1994): *Nacer sabiendo. Instrucción al desarrollo cognitivo del hombre*. Madrid, Alianza Editorial.
- Morata, M.J., (1997): Animación sociocultural, conflicto social y marginación, a J. Trilla, (1997), *Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos*. Barcelona, Ariel, pp.269-282.
- Morell, S., (1996): El estudio de la emoción en el deporte. Propuesta de análisis sociológico, a Sánchez Martín, R. (coord) *Los retos de las ciencias sociales aplicadas al deporte*. Pamplona, Asociación Española de Investigación Social aplicada al Deporte, pp.63-68.
- Mucchielli, A., (2001): *Diccionario de métodos cualitativos en ciencias humanas y sociales*. Madrid, Síntesis.
- Nardone G., E. Giannotti, R. Rocchi, (2003): *Modelos de familia. Como resolver los problemas entre padres e hijos*. Barcelona, Herder.
- Navarro, C., C. Armengol, (2000): Taxonomia de recursos socioeducatius a Catalunya, a *Educació Social*, 15, pp.32-51.
- Olivera, J., A. Olivera, (1995): La crisi de la modernitat i l'adveniment de la postmodernitat: l'esport i les pràctiques físiques alternatives en el temps d'oci actiu, a *Apunts Educació física i Esports*, 41, pp.10-29.
- Olivera, J., (2001): La contribució de José María Cagigal a les ciències humanes aplicades a l'esport (i a l'educació física), a *Apunts Educació física i Esport*, 64, pp.86-100.
- Oriol, M., (1993): Les problèmes du pluralisme, a *Education et pédagogies*, 19, pp.74-82.
- Padiglione, V., (1994): Antropología del deporte y del ocio, a *Quaderns de l'ICA*, 1, pp. 394-404.

- (1995): Diversitat i pluralitat en l'escenari esportiu, a *Apunts Educació física i Esports*, 41, pp.30-35.
- Papalia, D., S. Olds, (1995): *Psicologia*. Madrid, Mc. Graw Hill.
- Parlebas, P., (2002): *Elementos de Sociología del deporte*. Málaga, Paidotribo. Instituto Andaluz del Deporte, Junta de Andalucía.
- Peirón, F., (2006): Todo el Carmel tendrá ayudas para rehabilitar los pisos. Barcelona, *La Vanguardia*, 1-6-2006. p.3.
- Pericles, P., (2004): *Umberto Eco y el fútbol*. Barcelona, Gedisa.
- Petrus, A., (1998): Esport, educació i diversitat, a *Congrés de l'educació física i l'esport en edat escolar a la ciutat de Barcelona*. Barcelona, Projecte Educatiu de Ciutat.
- Pfister, G., (2004): Esport, cos i gènere, a *Barcelona educació*, 39, pp. 12-14.
- Porro, N., (2002): La Unión Italiana de Deporte para Todos (UISP) y el deporte para los inmigrantes, a *Apunts Educació física i Esports*, 68, pp.6-16.
- Puig, J. M., (1996): *La construcción de la personalidad moral*. Barcelona, Paidós.
- i J. Trilla., (1996): *La pedagogía del ocio*. Barcelona, Laertes.
- Quivy, R., L. Campenhoudt, (2001): *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona, Herder.
- Rexach, A., (2005): Triste y feo. Barcelona, *La Vanguardia*, 8-2-2005, pp. 4.
- Riera, J., (1985): *Introducción a la Psicología del deporte*. Barcelona, Martínez Roca.
- (1989): *Fundamentos del aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas*. Baeclona, Inde.
- (2001): Habilidad esportives, habilitats humanes, a *Apunts Educació física i Esports*, 64, pp. 46-53.
- Rios, M., (2005): *La educación física como componente socializador en la inclusión del alumnado con discapacidad motriz. Estudio de casos en la etapa de educación primaria*. Tesis doctoral, Universitat de Barcelona.
- Rodríguez, J., (1998): *Deporte y ciencia. Teoría de la actividad física*. Barcelona, INDE.
- Rodríguez, A., (2000): *Adolescencia y deporte*. Madrid, Nabal.
- Rogers, C., (1994): *El proceso de convertirse en persona*. Barcelona, Paidós.

- Rosenzweig, M. Leiman, A., (1995): *Psicologia fisiologica*. Madrid: Mc. Graw Hill.
- Roureda, M., (2005): *Mai a la vida no s'hauria d'haver construït al Carmel*, a *Diari Avui*, 14-2-2005 p.24-25.
- Ruiz Olabuénaga, J.I., (1999): *Metodología de la investigación cualitativa*. Vizcaya, Universidad de Deusto.
- Sáez, M., (1996): La investigación-acción: un enfoque prometedor tanto para la investigación como para la formación del profesorado, Sánchez Martín, R. (coord), a *Los retos de las ciencias sociales aplicadas al deporte*. Pamplona, Asociación Española de Investigación Social aplicada al Deporte, pp. 127-138.
- Salmurri, F., (2004): *Llibertat emocional*. Barcelona, La Magrana.
- Salvador, F., Peregrina, M., (1993): *El mètode científic en psicologia*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana i Universitat Ramon Llull.
- Sánchez, R., (1996): “Los usos sociales del riesgo: el deporte de aventura como configurador de una ética de la contingencia”, a R. Sánchez, (coord), *La actividad física y el deporte en un contexto democràtico (1976-1996)*. Pamplona, AEISAD, p.251-274.
- Sánchez, R., J. Sánchez, (2001): Cultures esportives i valors socials: una aproximació a la dimensió social de l'esport, a *Apunts Educació física i Esports*, 64, pp. 33-45.
- Santacana, C., (2004): *La Mancomunitat de Catalunya i la política esportiva*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Consell Català de l'Esport.
- Sarramona, J., (2000): *Teoría de la educación*. Barcelona, Ariel.
- Sartre, J.P., (1992): *El existencialismo es un humanismo*. Barcelona, Edhasa.
- Savater, F., (1997): *El valor de educar*. Barcelona, Ariel.
- Serracant, P., (2005): *La sobrequalificació entre els joves catalans*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Presidència, Secretaria General de la Joventut.
- Skinner, B.F., (1986): *Más allá de la libertad y la dignidad*. Barcelona, Martínez Roca.
- Soria, M., A. Cañellas, (1998): *La animación deportiva*. Barcelona, Inde.

- Subirats, J., *et al* (1999): Ciutat, comunitat i escola: anàlisi de les interrelacions escola-territori, a *Per una ciutat compromesa amb l'educació*, 1, pp.305-343.
- et. al.*, (2004): *Pobresa i exclusió social. Una anàlisi de la realitat espanyola i europea*. Barcelona, Fundació "la Caixa".
- Steiner, P., (2003): *La sociologia de Durkheim*. Buenos Aires, Buena Visión.
- Tapiador, M., (2001): Recordant els valors de la gimnàstica artística femenina, a *Apunts Educació física i Esports*, 64, pp. 101-105.
- (2004): *Gimnàstica artística: de l'admiració al desconeixement*. Barcelona, Diputació de Barcelona.
- Tedesco, J. C., (1999): Els fenòmens de segregació i exclusió social del coneixement i de la informació, a *Per una ciutat compromesa amb l'educació*, 2, pp.19-31.
- Torrallba, F., (2006): *L'art de saber escoltar*. Barcelona, Pagès Editors.
- Torre, E., (2002): Factors personals i socials vinculats a la pràctica fisicoesportiva des de la perspectiva del gènere, a *Apunts Educació física i Esports*, 70, pp. 83-89.
- Trabal, J., (1922): Gimnàstica educativa. Coneixements fonamentals, a *Butlletí dels Mestres*, 12, pp.182-184.
- Trilla, J., (1997): Animación sociocultural, a Trilla J., (coord), *Teorías, programas y ámbitos*. Barcelona, Ariel.
- Valdés, H., (1998): *Personalidad y deporte*. Barcelona, Inde.
- Vallès, M., (1997): *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid, Síntesis.
- Vázquez, F., (2002): *Pierre Bourdieu. La sociología como crítica de la razón*. Madrid, Montesinos.
- Vigotski, L.S., (2001): *Psicología pedagógica*. Buenos Aires, Aique.
- Villamarín, F., J. Limonero, (2001): *Cognició i emoció. La motivació*. Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.
- Willis, P., (1988): *Aprendiendo a trabajar*. Madrid, Akal.
- VVAA, (1978): *Deporte, cultura y represión*. Barcelona, Ed. Gustavo Gili.
- VVAA, (1996): *La función del deporte en la sociedad*. Madrid, Consejo Superior de Deportes y Consejo de Europa.

- VVAA., (2001): *Carmel Amunt. Anàlisi i propostes de futur per un barri*. Barcelona, Carmel Amunt.
- VVAA., (2005): *Informe sobre la infància i l'adolescència al districte d'Horta-Guinardó. Resums i Propostes*. Barcelona, Institut d'Infància i Món Urbà (CIIMU).
- VVAA, (2006): *Estatut d'Autonomia de Catalunya*. Barcelona, Generalitat de Catalunya.
- VVAA, (2007): *El uso de los métodos cualitativos en el desarrollo de la investigación en ingenierías*, [en línia], veure a <http://www.monografies.com/trabajos12/elusomc> (consulta desembre del 2007)